

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародних
відносин ім. Б.Д. Гаврилишина

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина

Ірина ІВАЩУК

«31» _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з
науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«31» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни

«МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА ТА НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ ДЕРЖАВИ»

Ступінь вищої освіти   бакалавр

Галузь знань   29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність   291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

Освітньо-професійна
програма   «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Кафедра міжнародних відносин та дипломатії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Екзамен,
Денна	3	6	28	28	3	8	53	120	Екзамен

31.08.2023

Тернопіль – ЗУНУ

2023

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол №9 від 26.05.2021 р.)

Робочу програму склав д. політ. наук, професор Василь Васильович ГУЛАЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та дипломатії (протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

Завідувач кафедри

д.е.н., професор Оксана ТУЛАЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

Голова групи

забезпечення спеціальності д.іст.н., професор Ігор ДАЦКІВ

Гарант ОПП

 д.іст.н., професор Ігор Дацків

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародна безпека та національні інтереси держави»

1. Опис дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави»

Дисципліна - Міжнародна безпека та національні інтереси держави	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 4	Галузь знань - 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова дисципліна Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність - 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Рік підготовки: - 3, семестр: 6
Кількість змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції – 28 год Практичні заняття – 28 год
Загальна кількість годин - 120 год.		Самостійна робота: 53 год. КПЗ, тренінг - 8 год. Індивідуальна робота - 3 год.
Тижневих годин: - 8 год., з них аудиторних - 4 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави»

2.1. Мета вивчення дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави» є всебічний аналіз видів загроз безпеці на світовому та національному рівнях і формування цілісного бачення міжнародної безпеки як запоруки нейтралізації цих загроз

2.2. Завдання вивчення дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави» є ознайомлення студентів з етимологією та змістом основних понять, категорій та термінів, фактологічним матеріалом; висвітлення балансу сил і балансу інтересів у сучасному світі; ознайомлення із інститутами забезпечення міжнародної безпеки; формування у студентів комплексного уявлення про основні цілі, завдання та ключові напрямки державної політики України в сфері національної безпеки.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК2.Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України. інтересів України на міжнародній арені.

СК8. Усвідомлення національних динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки «Міжнародна безпека та національні інтереси держави» тісно взаємодіє з такими дисциплінами як: “Зовнішньополітична діяльність України”, “Основи геополітики”, “Теорія міжнародних відносин”, “Глобалістика та регіоналістика”, “Політичні

інститути та процеси», «Міжнародні організації», «Міжнародна інтеграція».

2.5. Результати навчання:

РН 02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

3. Зміст дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави»

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні підходи до визначення національної безпеки держави та сфери її реалізації.

Тема 1. Безпека як соціальна проблема та історичний розвиток концепцій безпекознавства.

Еволюція соціуму і соціального насильства, його сутність і типи. Природа феноменів «небезпека» та «безпека». Безпекознавча проблематика у вченнях стародавніх мислителів. Погляди на проблеми безпеки представників політичної думки XVII-XIX ст. Основні підходи до осмислення проблеми безпеки у XX-початку XXI ст.

Література: 9; 12; 16; 20; 21 .

Тема 2. Понятійно-категоріальний апарат сучасного безпекознавства.

Поняття «Безпека». Поняття «Національна безпека». Поняття «Міжнародна безпека». Поняття «Глобальна безпека».

Література: 5; 8; 9; 24; 32; 33; 34; 39; 43; 47; 48 .

Тема 3. Основні підходи, види та складові національної безпеки держави.

Сутність поняття «національна безпека». Національна безпека як характеристика розвитку суспільства та держави. Види національної безпеки. Складові національної безпеки.

Література: 6; 9; 11; 12; 18; 24; 32; 33; 41; 43; 46; 48 .

Тема 4. Поняття «загроза», «виклик» та «ризик» у теорії та практиці національної безпеки.

Загроза. Виклик. Ризик.

Література: 6; 9; 24; 45; 46 .

Тема 5. Національні інтереси в структурі національної безпеки держави

Сутність національних інтересів. Класифікація національних інтересів. Побудова ієрархії національних інтересів. Класифікація небезпек національним інтересам та межа трансформації потенційних загроз у реальні.

Література: 3; 6; 9; 12; 18; 19; 24; 32; 33 .

Тема 6. Система забезпечення національної безпеки держави в основних сферах.

Економічна безпека держави. Державна політика інформаційної безпеки. Державна політика у сфері забезпечення соціальної безпеки.

Література: 6; 9; 11; 18; 19; 24; 32; 33 .

Тема 7. Державна політика в сфері забезпечення воєнної безпеки.

Системи воєнної безпеки держави. Основні завдання державної політики у сфері воєнної безпеки.

Література: 6; 9; 11; 18; 19; 24 .

Тема 8. Національна стійкість як основа національної безпеки держави в сучасних умовах.

Концепт стійкості. Національна стійкість як сукупність стійких суб'єктів. Сфери забезпечення національної стійкості. Критерії національної стійкості. Механізми забезпечення національної стійкості.

Література: 37; 40.

Змістовний модуль 2. Системний підхід до забезпечення національних інтересів в

умовах загроз та викликів міжнародних відносин початку XXI ст.

Тема 9. Наукові підходи до трактування безпеки у сучасних міжнародних відносинах

Зміст поняття «Міжнародна безпека» у сучасних міжнародних відносинах. Загрози та виклики для системи міжнародної безпеки. Базові концепції міжнародної безпеки.

Література: 16; 24; 28; 32; 33; 34; 35; 47 .

Тема 10. Глобальні процеси сучасності та виклики безпеці.

Глобальні процеси та проблеми сучасності. Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації. Тероризм як загроза глобальній та національній безпеці. Напрями глобальної еволюції державно-управлінських систем.

Література: 8; 16; 17; 25; 27; 28; 35; 38; 44 .

Тема 11. Роль міжнародних організацій у формуванні системи безпеки на різних рівнях.

Організація Об'єднаних Націй (ООН). Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ). Організація Північноатлантичного договору (НАТО).

Література: 12; 27; 28; 30; 47; 53 .

Тема 12. Основні стратегії у сфері безпеки та оборони та їх класифікація

1. Поняття та основні підходи до розуміння стратегії. Загальні принципи військових та зовнішньополітичних стратегій. Класифікація та теоретична характеристика окремих різновидів стратегій. Характерні риси асиметричних стратегій. Проблема асиметричності в зарубіжній зовнішньополітичній думці та безпекознавстві.

Література: 9; 24; 29; 45; 46 .

Тема 13. Формування та реалізація національної безпеки України в умовах постбіполярного світу.

Визначення, корегування й реалізація стратегічних напрямів й пріоритетів національної безпеки України в умовах геополітичних та гео економічних викликів. Державна політика забезпечення обороноздатності України.

Література: 2; 3; 6; 7; 9; 10; 12; 13; 14; 18; 19; 24; 25; 27; 28; 32; 33; 34; 35; 41; 49; 50; 51; 52; 54.

Тема 14. Актуальні загрози національній безпеці України в умовах повномасштабного вторгнення Росії .

Національна безпека України в умовах повномасштабного вторгнення Росії. Досвід України у протистоянні гібридній та широкомасштабній агресії Російської Федерації. Позиція міжнародного співтовариства у російсько-українській війні: порівняльний аналіз . Перспективи євроатлантичних безпекових прагнень України в умовах повномасштабного вторгнення Росії та позиція окремих держав-членів НАТО.

Література: 3; 4; 22; 23; 27; 28; 31; 42; 43; 45; 49; 54; 55 .

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави»

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	КПЗ, Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні підходи до визначення національної безпеки держави та сфери її реалізації						
Тема 1. Безпека як соціальна проблема та історичний розвиток концепцій безпекознавства	2	2	4	1	4	Пот. оп.
Тема 2. Понятійно-категоріальний апарат сучасного безпекознавства	2	2	4			Пот. оп.

Тема 3. Основні підходи, види та складові національної безпеки держави.	2	2	3	1	4	Пот. оп.
Тема 4. Поняття “загроза”, “виклик” та “ризик” у теорії та практиці національної безпеки.	2	2	4			Групові завдання.
Тема 5. Національні інтереси в структурі національної безпеки держави	2	2	4			Пот. оп.
Тема 6. Система забезпечення національної безпеки держави в основних сферах.	2	2	4			Групові завдання.
Тема 7. Державна політика у сфері забезпечення воєнної безпеки.	2	2	3			Пот. оп.
Тема 8. Національна стійкість як основа національної безпеки держави в сучасних умовах	2	2	4			Пот. оп.
Змістовий модуль 2. Системний підхід до забезпечення національних інтересів в умовах загроз та викликів міжнародних відносин початку XXI ст.						
Тема 9. Наукові підходи до трактування безпеки у сучасних міжнародних відносинах	2	2	4	1	4	Групові завдання
Тема 10. Глобальні процеси сучасності та виклики безпеці	2	2	4			Пот. оп.
Тема 11. Роль міжнародних організацій у формуванні системи безпеки на різних рівнях.	2	2	4			Пот. оп.
Тема 12. Основні стратегії у сфері безпеки та оборони та їх класифікація	2	2	3			Групові завдання
Тема 13. Формування та реалізація національної безпеки України в умовах постбіполярного світу.	2	2	4			Групові завдання
Тема 14. Актуальні загрози національній безпеці України в умовах повномасштабного вторгнення Росії	2	2	4			Пот. оп.
Всього:	28	28	53			3

5. Тематика практичних занять

Тема 1. Безпека як соціальна проблема та історичний розвиток концепцій безпекознавства (2 год)

Мета: розкрити сутність безпеки як соціальної проблеми та історичний розвиток концепцій безпекознавства.

Питання для обговорення:

1. Еволюція соціуму і соціального насильства, його сутність і типи.
2. Природа феноменів «небезпека» та «безпека».
3. Безпекознавча проблематика у вченнях стародавніх мислителів.
4. Погляди на проблеми безпеки представників політичної думки XVII-XIX ст.
5. Основні підходи до осмислення проблеми безпеки у XX-початку XXI ст.

Рекомендована література: [9; 12; 16; 20; 21].

Тема 2. Понятійно-категоріальний апарат сучасного безпекознавства (2 год)

Мета: розкрити понятійно-категоріальний апарат сучасного безпекознавства.

Питання для обговорення:

1. Поняття «Безпека».
2. Поняття «Національна безпека».
3. Поняття «Міжнародна безпека».
4. Поняття «Глобальна безпека».

Рекомендована література: [5; 8; 9; 24; 32; 33; 34; 39; 43; 47; 48].

Тема 3. Основні підходи, види та складові національної безпеки держави. (2 год)

Мета: проаналізувати основні підходи, види та складові національної безпеки держави.

Питання для обговорення:

1. Сутність поняття «національна безпека».
2. Національна безпека як характеристика розвитку суспільства та держави.
3. Види національної безпеки.
4. Складові національної безпеки.

Рекомендована література: [6; 9; 11; 12; 18; 24; 32; 33; 41; 43; 46; 48].

Тема 4. Поняття «загроза», «виклик» та «ризик» у теорії та практиці національної безпеки. (2 год)

Мета: дослідити поняття «загроза», «виклик» та «ризик» у теорії та практиці національної безпеки.

Питання для обговорення:

1. Загроза.
2. Виклик.
3. Ризик.

Рекомендована література: [6; 9; 24; 45; 46].

Тема 5. Національні інтереси в структурі національної безпеки держави (2 год)

Мета: розкрити місце та роль національних інтересів у структурі національної безпеки.

Питання для обговорення:

1. Сутність національних інтересів.
2. Класифікація національних інтересів.
3. Побудова ієрархії національних інтересів.
4. Класифікація небезпек національним інтересам та межа трансформації потенційних загроз у реальні.

Рекомендована література: [3; 6; 9; 12; 18; 19; 24; 32; 33].

Тема 6. Система забезпечення національної безпеки держави в основних сферах. (2 год)

Мета: проаналізувати систему забезпечення національної безпеки держави в основних сферах.

Питання для обговорення:

1. Економічна безпека держави
2. Державна політика інформаційної безпеки
3. Державна політика у сфері забезпечення соціальної безпеки.

Рекомендована література: [6; 9; 11; 18; 19; 24; 32; 33].

Тема 7. Державна політика в сфері забезпечення воєнної безпеки. (2 год)

Мета: проаналізувати державну політику в сфері забезпечення воєнної безпеки.

Питання для обговорення:

1. Системи воєнної безпеки держави.

2. Основні завдання державної політики у сфері воєнної безпеки.
Рекомендована література: [6; 9; 11; 18; 19; 24].

Тема 8. Національна стійкість як основа національної безпеки держави в сучасних умовах. (2 год)

Мета: проаналізувати національну стійкість як основа національної безпеки держави в сучасних умовах.

Питання для обговорення:

1. Концепт стійкості. Національна стійкість як сукупність стійких суб'єктів.
2. Сфери забезпечення національної стійкості.
3. Критерії національної стійкості.
4. Механізми забезпечення національної стійкості.

Рекомендована література: [37; 40].

Тема 9. Наукові підходи до трактування безпеки у сучасних міжнародних відносинах. (2 год)

Мета: дослідити наукові підходи до трактування безпеки у сучасних міжнародних відносинах.

Питання для обговорення:

1. Зміст поняття «Міжнародна безпека» у сучасних міжнародних відносинах.
2. Загрози та виклики для системи міжнародної безпеки.
3. Базові концепції міжнародної безпеки.

Рекомендована література: [16; 24; 28; 32; 33; 34; 35; 47].

Тема 10. Глобальні процеси сучасності та виклики безпеці. (2 год)

Мета: розуміти глобальні процеси сучасності та виклики безпеці.

Питання для обговорення:

1. Глобальні процеси та проблеми сучасності.
2. Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації.
3. Тероризм як загроза глобальній та національній безпеці.
4. Напрями глобальної еволюції державно-управлінських систем.

Рекомендована література: [8; 16; 17; 25; 27; 28; 35; 38; 44].

Тема 11. Роль міжнародних організацій у формуванні системи безпеки на різних рівнях. (2 год)

Мета: дослідити роль міжнародних організацій у формуванні системи безпеки на різних рівнях.

Питання для обговорення:

1. Організація Об'єднаних Націй (ООН).
2. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).
3. Організація Північноатлантичного договору (НАТО).

Рекомендована література: [12; 27; 28; 30; 47; 53].

Тема 12. Основні стратегії у сфері безпеки та оборони та їх класифікація (2 год)

Мета: проаналізувати основні стратегії у сфері безпеки та оборони та підходи до їх класифікації.

Питання для обговорення:

1. Поняття та основні підходи до розуміння стратегії.
2. Загальні принципи військових та зовнішньополітичних стратегій.
3. Класифікація та теоретична характеристика окремих різновидів стратегій.
4. Характерні риси асиметричних стратегій.
5. Проблема асиметричності в зарубіжній зовнішньополітичній думці та безпекознавстві.

Рекомендована література: [9; 24; 29; 45; 46].

Тема 13. Формування та реалізація національної безпеки України в умовах постбіполярного світу (2 год)

Мета: дослідити формування та реалізація національної безпеки України в умовах постбіполярного світу.

Питання для обговорення:

1. Визначення, корегування й реалізація стратегічних напрямів й пріоритетів національної безпеки України в умовах геополітичних та гео економічних викликів.

2. Державна політика забезпечення обороноздатності України.

Рекомендована література: [2; 3; 6; 7; 9; 10; 12; 13; 14; 18; 19; 24; 25; 27; 28; 32; 33; 34; 35; 41; 49; 50; 51; 52; 54].

Тема 14. Актуальні загрози національній безпеці України в умовах повномасштабного вторгнення Росії (2 год)

Мета: проаналізувати актуальні загрози національній безпеці України в умовах повномасштабного вторгнення Росії.

Питання для обговорення:

1. Національна безпека України в умовах повномасштабного вторгнення Росії.

2. Досвід України у протистоянні гібридній та широкомасштабній агресії Російської Федерації.

3. Позиція міжнародного співтовариства у російсько-українській війні: порівняльний аналіз

4. Перспективи євроатлантичних безпекових прагнень України в умовах повномасштабного вторгнення Росії та позиція окремих держав-членів НАТО.

Рекомендована література: [3; 4; 22; 23; 27; 28; 31; 42; 43; 45; 49; 54; 55].

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави» студенти виконують самостійно на основі сформованого випадковим чином вибіркового масиву різноманітних даних. Метою виконання КПЗ є успішне засвоєння змісту навчальної дисципліни. КПЗ оформлюється у відповідності із встановленими вимогами; при його виконанні та оформленні студент використовує комп'ютерну техніку. КПЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту.

7. Самостійна робота студентів

1. Глобальні сценарії сталого розвитку
2. Україна в системі сучасних геополітичних координат
3. Міжнародна безпека і євроінтеграційні процеси
4. Міжнародна безпека та євроатлантична інтеграція України
5. ООН як суб'єкт глобальної безпеки: принципи діяльності у сфері підтримання міжнародної безпеки
6. Інститути європейської регіональної системи безпеки
7. Участь Збройних Сил України у миротворчій діяльності під проводом НАТО
8. Кіберпростір і кібербезпека у міжнародних відносинах
9. Роль міжнародних організацій у справі забезпечення миру і безпеки
10. Війна як найбільш гостра форма політичного насильства, її сутність, причини і класифікація
11. Конституційно-правові засади забезпечення національної безпеки України
12. НАТО як суб'єкт міжнародної політики і безпеки

8. Тренінг з дисципліни. Україна та майбутнє європейської системи безпеки

Порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.
3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання КППЗ та участь у тренінгах;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міжнародна безпека та національні інтереси держави» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	40%
Усне опитування під час занять (1-6 теми) - 5 балів за тему - макс. 30 балів Модульна контрольна робота - макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (7-14 теми) 5 балів за тему - макс. 40 балів Модульна контрольна робота - макс. 60 балів	Підготовка КППЗ - макс. 40 балів Захист КППЗ - макс. 40 балів Участь у тренінгах - макс. 20 балів	Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів Теоретичне питання – макс. 35 балів Практичне завдання – макс 40 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FХ (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Фліпчарт	1-13

2.	Ноутбук	1-13
3.	Мультимедійний проектор	1-13

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації [Текст]: монографія [О.С. Власюк, А.І. Мокій, О.І. Іляш, В.І. Волошин, М.І. Флейчук, Т.О. Власюк та ін.] / за заг. ред. О.С. Власюка. – Київ: НІСД, 2017. – 384 с.
2. Братунь К. О. Безпековий вимір міждержавних українсько-російських відносин[Текст]: автореферат дисертації кандидата політичних наук / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Київ, 2021.- 20 с.
3. Визначення рівня та оцінювання загроз енергетичній безпеці [Текст] : зб. аналіт. доп. / [О. М. Суходоля та ін. ; за ред. О. М. Суходолі] ; Нац. ін-т стратег. дослідж., Центр безпек. дослідж. - Київ : НІСД, 2022. - 159 с.
4. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співробітництво[Текст]: монографія. - Київ: Інститут історії України НАН України, 2023. - 264 с.
5. Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс[Текст]: монографія / За ред. В.А. Кротюка. - Харків: ФОП Федорко М. Ю., 2021. - 558 с.
6. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики [Текст]: Вибр. наук. праці. – Київ: НІСД, 2016. 528 с.
7. Воєнна безпека України на межі століть[Текст] . - Київ: Стилос, 2002. - 394 с.
8. Глобалізація безпеки [Текст]: навчальний посібник / О. Потехін, І. Тодоров. - Донецьк : Ноулідж, Донецьке відділення, 2011. - 246 с.
9. Глобальна та національна безпека[Текст]: підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. - Київ: НАДУ, 2016. - 784 с.
10. Гольцов А. Г. Геополітичний вимір стратегії Російської Федерації на пострадянському просторі[Текст]: монографія. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 392 с.
11. Гончаренко Г. А. Управління сектором безпеки України: проблеми теорії та практики[Текст]: монографія. - Харків : Право, 2020. - 344 с.
12. Держава, суверенітет, національна безпека крізь призму глобалізації [Текст] / Алексєнко І. В., Курас А. І., Рябінін Є. В. ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, Маріупол. держ. ун-т. - Ніжин : Лисеєнко М. М. [вид.], 2018. - 303 с.
13. Держава та приватний сектор на захист національної безпеки: від взаємодії до партнерства [Текст] : аналіт. доп. / [О. Д. Маркєєва, Б. Л. Розвадовський] ; Нац. ін-т стратег. дослідж., Центр безпек. дослідж. - Київ : НІСД, 2021. - 70 с.
14. Дзьобань О. П. Національна безпека в суспільствах транзитивного типу[Текст]: монографія. -Харків: НАУ ім. М. Є. Жуковського “ХАІ”, 2004. - 291 с.
15. Дмитренко М. А. Суспільні трансформації та політичні аспекти загроз національній безпеці України[Текст]: Монографія. – Київ: Знання України, 2006. - 348 с.
16. Єремєєва І. А. Теорії цивілізацій та міжнародні конфлікти[Текст]: підручник. - Дніпро, 2021. - 142 с.
17. Загурська-Антонюк Тероризм та міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу[Текст] // Інвестиції: практика та досвід : науково-практичний журнал / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили ; ТОВ "ДКС Центр" ; голов. ред. Ємельянов В.М. ; редкол.: Бартош Г., Беглиця В.П., Гармідер Л.Д. [та ін.]. – Київ, 2020. – № 17/18, вересень. – С. 116-123.
18. Зовнішня політика та національна безпека [Текст] : навч. посіб. / Г. П. Ситник, Д. В. Неліпа, М. Г. Орел ; [за ред. Г. П. Ситника] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Кравченко Я. О. [вид.], 2021. - 243 с.
19. Іляш О. І. Трансформація системи національної безпеки України: регіональний вимір[Текст]: монографія. -Львів: ПАІС, 2012. - 592с.

20. Історія політичної думки[Текст]: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська, В. В. Гулай та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2022. – Т.2.: ХХ – початок ХХІ ст. 598 с.
21. Історія політичної думки[Текст]: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. В. Гулай та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2022. - 1000 с.
22. Кремлівська агресія проти України: роздуми в контексті війни [Текст]: монографія / О. С. Власюк, С. В. Кононенко. – Київ : НІСД, 2017. – 304 с.
23. Культурна спадщина та національна безпека[Текст] : аналіт. доп. / [В. Потапенко, Ю. Тищенко, Ю. Каплан та ін.] ; за ред. В. Потапенка. – Київ : НІСД, 2023. – 58 с.
24. Ліпкан В. А. Національна безпека України[Текст]: Навчальний посібник. – Київ: Кондор, 2008. – 552 с.
25. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії [Текст] : монографія. – Київ : НІСД, 2018. 472 с.
26. Міжнародна економічна безпека України: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / [Т. М. Вісіна та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : ІВВ Луц. НТУ, 2020. - 211 с.
27. Міжнародна та національна безпека : теоретичні і прикладні аспекти [Текст]: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 11 березня, 2022 року) / [редакційна колегія : А.Є. Фоменко (голова) ... [та ін.]. - Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2022. - 463 с.
28. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти [Текст]: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 17 бер. 2023 р.). - Дніпро : ДДУВС, 2023. - 812 с.
29. Міжнародні конфлікти (кінець ХІХ - перша половина ХХ століття) [Текст]: підручник / І. Іжнін, С. Пик, К. Поліщук. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. - 448 с.
30. Міжнародні організації у сфері безпеки НАТО ОБСЄ [Текст] : навч. посіб. / Н. Л. Яковенко ; [за наук. ред. В. М. Матвієнка] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2020. - 367 с.
31. Міцніший союз: консолідація демократій унаслідок широкомасштабної агресії Росії проти України [Текст]: аналіт. доп. / [О. Александров, О. Борділовська, А. Веселовський та ін.] ; за ред. О. Александрова – Київ : НІСД, 2023. – 75 с.
32. Національна безпека держави: філософсько-правовий і соціально-економічний аналіз[Текст]: монографія / В. Бліхар ... [та ін.]. -Хмельницький: Монускрипт, 2021. - 402 с.
33. Національна безпека України [Текст] : навч. посіб. / П. М. Лісовський, Ю. П. Лісовська. - Київ : Університет "Україна", 2020. - 291 с.
34. Національна безпека України у викликах новітньої історії [Текст] : [колект.] монографія / [А. К. Адельбаєва та ін. ; авт.-уклад. В. І. Шпак ; керівник авт. кол. С. І. Табачников ; наук. ред.: В. В. Стецюк, Р. Г. Процюк, Ю. М. Кузнецов] ; ГО " Нац. акад. наук вищ. освіти України". - Київ : Експрес-об'ява, 2020. - 463 с.
35. Національна безпека України в умовах інституціональних змін і нової глобальної інфосфери [Текст] : [колект.] монографія / [Т. В. Сокольська та ін. ; за заг. ред. П. І. Юхименка] ; Білоцерків. нац. аграр. ун-т. - Біла Церква : БНАУ, 2021. - 419 с.
36. Національна безпека в умовах інформаційних та гібридних війн [Текст] : монографія / [В. С. Куйбіда та ін.] ; за заг. ред. В. Куйбіди і В. Бебика ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ред. пол.-укр. журн. "Соц.-гуманітар. науки". - Київ : НАДУ, 2019. – 380 с.
37. Національна стійкість України : стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз [Текст]: національна доповідь / [редакційна колегія : С.І. Пирожков ... [та ін.] ; Національна академія наук України, Секція суспільних і гуманітарних наук. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса, 2022.- 552 с.

38. Погляд на безпеку України у контексті сучасної геополітики[Текст]: аспекти державного управління / М. І. Шпура, І. В. Романов, Ф.В. Саганюк та ін. – Київ: ННДЦ ОТ і ВБ України, 2006. - 257 с.
39. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи[Текст] : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко, В. В. Гулай та ін.]. - Львів : «Новий Світ-2000», 2022. Т. 2. - 535 с.
40. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища[Текст]. - Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2022. - 455 с.
41. Розвиток законодавства України у сфері оборони: проблеми адаптації до стандартів НАТО та шляхи їх вирішення [Текст] : матеріали наук.-практ. конф., 23 квіт. 2021 р. / [упоряд.: П. П. Богуцький, В. Г. Пилипчук, С. О. Дорогих] ; Нац. акад. прав. наук України [та ін.]. - Київ : Фенікс, 2021. - 373 с.
42. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство [Текст]/ С. Віднянський, А. Мартинов . - Київ : Інститут історії України НАН України, 2023. - 262 с.
43. Стратегії національної безпеки України [Текст]: навчальний посібник для закладів вищої освіти / І.В. Сервецький ... [та ін.] ; Міжрегіональна академія управління персоналом. - Київ : Людмила, 2023.- 515 с.
44. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика [Текст]/ Навч. посібник / В. М. Бебик С. О. Шергін, Л. О. Дегтяров. – Київ: Університет «Україна», 2006. - 208 с.
45. Сучасні виклики та актуальні проблеми забезпечення міжнародної та національної безпеки :(тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення) [Текст]: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 2 грудня 2022 р.) / [упорядник : С.В. Корогод]. - Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. - 379 с.
46. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України[Текст]: монографія: у 7 т. Т. 1: Теоретичні основи, методи й технології забезпечення національної безпеки України / В. Ю. Богданович, І. Ю. Свида, Є. Д. Скулиш; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. - Київ: Наук.-вид. відділ НА СБУ, 2012. - 548 с.
47. Тимків Я. Теорія і практика сучасної європейської політики безпеки: приклад Польщі[Текст]: навч. посіб. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. - 224 с.
48. Тихомиров Д. О. Теоретико-правові засади державної політики у сфері безпеки[Текст]: монографія Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ. - Київ : Р.О. Маслаков, 2020.- 344 с.
49. Тодоров І. Я. Євроатлантична інтеграція України :історія та сучасність [Текст]: навчальний посібник. - Ужгород : Рік-У, 2022. - 375 с.
50. Тридцять років Незалежності України: соціально-економічні підсумки та стратегічні візії майбутнього[Текст] : аналіт. доп. / [Я. А. Жаліло, Я. Б. Базилюк, О. О. Коломієць та ін.] ; (за наук. ред. д-ра екон. наук. Я. А. Жаліла). – Київ : НІСД, 2021. – 324 с.
51. Україна в системі змін парадигми світопорядку ХХ-ХХІ століть[Текст]: монографія / Наук. ред. д.і.н, доц. Салати О. О. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. - 250 с.
52. Україна і НАТО в контексті суспільно-політичних трансформацій 90-х рр. ХХ-початку ХХІ ст. [Текст] : монографія / Магомедов А. О., Коцур В. В., Коцур Л. М. ; Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі. - Переяслав : Домбровська Я. М., 2022. - 333 с.
53. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи[Текст] : монографія / О. М. Шаров ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Київ : НІСД, 2019. – 560 с.
54. ЩОРІЧНИК СППРІ: ОЗБРОЄННЯ, РОЗЗБРОЄННЯ ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА = SIPRI yearbook: Armaments, disarmament and international security[Текст] / Стокгольм. міжнар. ін-т дослідж. миру (СППРІ) ; редкол.: Ян Дейвіс (голов. ред.) [та ін.]. - Київ : Центр Розумкова. - Українське видання (Пер. з англ.)
55. Якубова Л. Д. Рашизм: Звір з безодні[Текст]. - Київ: Академперіодика, 2023. - 318 с.

56. Developing The Critical Infrastructure Protection System in Ukraine [Text]: monograph / [S. Kondratov, D. Bobro, V. Horbulin et al.] ; general editor O. Sukhodolia. – Kyiv : NISS, 2017. – 184 p.
57. Impact of ethnic conflicts on regional and international security and consequences [Text] : abstr. of the diss. ... Dr of Philosophy : 7304.01 / Zafar Nuri oglu Najafov ; [Milit. Acad. of Armed Forces]. - Baku, 2021. - 26 p.
58. 22. International Scientific Conference "Economic Security: State, Cluster, Enterprise", December 25-26, 2020, Lisbon, Portugal [Text] : proc. of the conf. / Nova Univ., Nova School of Business a. Economics. - Riga : Baltija Publ., 2020. - VI, 140 p.
59. Modern geopolitics as a challenge for international security [Text] : intern. collective monogr. [Text] / [auth.: Teresa Astramowicz-Leyk et al.] ; ed. by Oleksandra Kordonska, Rostyslav Romaniuk ; Ivan Franko nat. univ. of Lviv, Fac. of intern. relations, Univ. of Warmia a. Mazury in Olsztyn, Inst. of political science. - Lviv ; Olsztyn : Levada, 2018. - 191 p.
60. 14. Security factors of education policy: international experience and Ukrainian realities [Text] : analytical report / [T. V. Chernenko [et al.]] ; The Nat. inst. for strategic studies. - Kyiv : NISS, 2018. - 56 p.
61. The World Hybrid War: Ukrainian Forefront: monograph abridged and translated from ukrainian [Text] / Volodymyr Horbulin. — Kharkiv: Folio, 2017. — 158 p.